

GUIA DOCENT

2017-2018

1. Identificació de l'assignatura

Titulació: Títol Superior de Disseny
Nivell: Títol Superior d'Ensenyaments Artístics
Nom de l'assignatura/codi: FB10-CULTURA DEL DISSENY

Especialitat	Curs	Període	Típus	Nombre de crèdits ECTS
Totes	Segon	Primer - Segon	Formació bàsica	4

Departament: Projectes i teoria del disseny

Idioma: Català/castellà

Horari: -

Web de l'assignatura:

Margalida Canet: <https://classroom.google.com/u/0/c/NT12Njc3NTk1Mlpa>

Marta González: <https://classroom.google.com/u/0/c/NzM5NTU4ODUyMlpa>

Maria Bel Riera: <https://classroom.google.com/c/NzMwMDQ1OTE3Mlpa>

Professorat responsable:

Margalida Canet Oliver
Correu electrònic: mcanet@escoladisseny.com
Horari de tutories: -

Marta González Gómez
Correu electrònic: mgonzalez@escoladisseny.com
Horari de tutories: -

Maria Bel Riera Pinya
Correu electrònic: mriera@escoladisseny.com
Horari de tutories: -

Cap de departament

Antoni Riera Sabater
Correu electrònic: triera@escoladisseny.com
Horari d'atenció: -

2. Contextualització

Cultura del Disseny dins el conjunt dels estudis, és una base de coneixements i eines amb les qual poder comprendre i valorar amb rigor crítica la significació artística, cultural i social del disseny. Atenent així mateix a l'evolució dels processos tecnològics i industrials i a les condicions socioculturals.

2.1. Matèria a la qual pertany l'assignatura

L'assignatura Cultura del Disseny pertany a la matèria de CULTURA DEL DISSENY.

L'assignatura Cultura del Disseny pertany al departament de Projectes i Teoria del disseny, és per això que és rellevant per a les assignatures de Projectes de totes les especialitats.

Cultura del disseny investiga la interacció entre els objectes de disseny, els dissenyadors, els productors i els consumidors, i que deixa el camp obert a la interrogació crítica aportant visions i criteris amplis als futurs dissenyadors.

2.2. Perfil professional

L'assignatura Cultura del Disseny dona una visió àmplia del propi disseny que permet establir vincles, paral·lelismes i fets comuns a totes les especialitats del disseny. Es tracta d'aconseguir un coneixement plural i extrapolable a qualsevol especialitat que ens permeti interpretar i gaudir del contingut teòric que sempre acompanya el disseny en qualsevol de les seves vessants.

3. Requisits

3.1. Requisits essencials

No en té

3.2. Requisits recomanables

- Sensibilitat artística.
- Comunicació lingüística.
- Capacitat d'observació.
- Habilitat en el tractament digital de la informació.
- Coneixement bàsic d'aspectes culturals i artístics.

4. Competències

4.1. CT/Competències transversals

- CT01 Organitzar i planificar el treball de manera eficient i motivadora.
- CT02 Recollir informació significativa, analitzar-la, sintetitzar-la i gestionar-la adequadament.
- CT03 Solucionar problemes i prendre decisions que responguin als objectius del treball que es realitza.
- CT04 Utilitzar eficientment les tecnologies de la informació i la comunicació.
- CT08 Desenvolupar raonada i críticament idees i arguments.
- CT09 Integar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.
- CT11 Desenvolupar en la pràctica laboral una ètica professional basada en l'apreciació i la sensibilitat estètica, mediambiental i cap a la diversitat.
- CT17 Contribuir amb la seva activitat professional a la sensibilització social de la importància del patrimoni cultural, la seva incidència en els diferents àmbits i la seva capacitat de generar valors significatius.

4.2. CG/Competències generals

- CG03 Establir relacions entre el llenguatge formal, el llenguatge simbòlic i la funcionalitat específica.
- CG05 Actuar com a mediadors entre la tecnologia i l'art, les idees i els fins, la cultura i el comerç.
- CG06 Promoure el coneixement dels aspectes històrics, ètics, socials i culturals del disseny.
- CG09 Investigar en els aspectes intangibles i simbòlics que incideixen en la qualitat.
- CG12 Aprofundir en la història i la tradició de les arts i del disseny.
- CG13 Conèixer el context econòmic, social i cultural en què té lloc el disseny.
- CG14 Valorar la dimensió del disseny com a factor d'igualtat i d'inclusió social, i com a transmissor de valors culturals.
- CG17 Plantejar, avaluar i desenvolupar estratègies d'aprenentatge adequades a la consecució objectius personals i professionals.
- CG18 Optimitzar la utilització dels recursos necessaris per assolir els objectius previstos.
- CG19 Demostrar capacitat crítica i saber plantejar estratègies de recerca.
- CG21 Dominar la metodologia d'investigació.

4.3. CE/Competències específiques de l'especialitat

L'assignatura de cultura del disseny no treballa les competències específiques ja que es tracta d'una assignatura de formació bàsica, és a dir, comuna a les quatre especialitats d'Estudis Superiors que s'imparteixen a l'Escola d'Art i Superior de Disseny, i per tant no pot tenir un perfil específic,

5. Resultats d'aprenentatge

- RA1 Haver adquirit coneixements avançats i haver demostrat una comprensió dels aspectes teòrics i pràctics i de la metodologia de treball en el seu camp d'estudi amb una profunditat que arribi fins a l'avantguarda del coneixement.
- RA2 Poder aplicar, mitjançant arguments o procediments elaborats i sustentats per ells mateixos, els seus coneixements, la comprensió d'aquests i les capacitats de resolució de problemes en àmbits laborals complexos o professionals i especialitzats que requereixen l'ús d'idees creatives i innovadores.
- RA3 Tenir la capacitat de recopilar i interpretar dades i informacions sobre les quals fonamentar les seves conclusions incloent, quan sigui necessari i pertinent, la reflexió sobre assumptes d'índole social, científica o

ètica en l'àmbit del seu camp d'estudi.

- RA4 Ser capaços de sortir-se'n en situacions complexes o que requereixin el desenvolupament de noves solucions tant en l'àmbit acadèmic com laboral o professional dins del seu camp d'estudi.
- RA5 Saber comunicar a tot tipus d'audiències (especialitzades o no) de manera clara i precisa, coneixements, metodologies, idees, problemes i solucions en l'àmbit del seu camp d'estudi.
- RA6 Ser capaços d'identificar les pròpies necessitats formatives en el seu camp d'estudi i entorn laboral o professional i d'organitzar el propi aprenentatge amb un alt grau d'autonomia en tot tipus de contextos (estructurats o no).

6. Continguts (distribuïts en unitats d'aprenentatge)

a) Bloc temàtic I. El significat del disseny en la cultura i en les societats contemporànies.

Unitat didàctica 1. Conceptes de disseny. Definicions i descripcions.

b) Bloc temàtic II. Teoria de la informació i de la comunicació, de la semiologia, la estètica, la teoria de la forma, de la funció i de l'estructura.

Unitat didàctica 2. Semiologia.

Unitat didàctica 3. El disseny emocional.

Unitat didàctica 4. Conceptes d'estètica.

Unitat didàctica 5. Percepció de la forma.

Unitat didàctica 6. Categories i funcions dels productes.

c) Bloc temàtic III. Fonaments de l'antropologia aplicats al disseny.

Unitat didàctica 7. Introducció a l'antropologia.

d) Bloc temàtic IV. Fonaments de sociologia i la cultura del consum.

Unitat didàctica 8. Introducció a la sociologia.

Unitat didàctica 9. Identitat corporativa i branding

Unitat didàctica 10. Obsolescència planificada.

Unitat didàctica 11. Tendències.

7. Metodologia docent

Definim el **tipus d'agrupació** com la grandària del grup que s'utilitza per a una activitat docent. Es distingeixen quatre tipus d'agrupació:

- Grup gran (entre 25 i 50 alumnes): per a activitats teòriques i pràctiques que es poden dur a terme de manera efectiva en espais i amb grups relativament grans.
- Grup mitjà (entre 11 i 24 alumnes): per a activitats de discussió teòrica o, preferentment, pràctiques que requereixen una elevada participació dels alumnes o bé l'ús de laboratoris o aules d'informàtica de capacitat limitada.
- Grup petit (un màxim de 10 alumnes): per a activitats de tutorització de treballs.
- Individual (1 alumne): per a activitats individuals amb l'alumne que requereixen un grau d'ajuda molt elevat del professor.

Les modalitats organitzatives són els diferents escenaris en els quals es desenvolupen les activitats que han de dur a terme els professors i els alumnes durant un curs (any/semestre), les quals es diferencien pels propòsits didàctics, les tasques que s'han de fer i els recursos necessaris. Solen estar relacionades amb el tipus d'agrupació.

Es distingeixen les **modalitats organitzatives** següents:

- Activitats de treball presencial (en les quals és present el professor):
 - Classes teòriques (grup gran): exposició de continguts mitjançant la presentació o l'explicació (classes magistrals, exposicions orals individuals o en grup).
 - Seminaris i tallers (grup mitjà / grup petit): sessions monogràfiques supervisades pel professor amb participació compartida (professor, estudiants, experts, etc.).
 - Classes pràctiques (grup mitjà): qualsevol tipus de pràctica a l'aula en la qual es desenvolupen activitats d'aplicació dels coneixements a situacions concretes i a l'adquisició d'habilitats relacionades amb la matèria d'estudi: estudi de casos, anàlisis diagnòstiques, resolució d'exercicis i problemes, etc.
 - Pràctiques externes (grup petit / individual): activitats en empreses i entitats externes al centre amb les quals s'adquireix preparació per a l'exercici professional
 - Classes de laboratori (grup mitjà / grup petit): activitats desenvolupades en espais amb equipament especialitzat, com ara laboratoris i aules d'informàtica.
 - Tutories (grup petit / individual): activitats d'orientació, seguiment i avaluació del procés d'aprenentatge d'un estudiant o un grup reduït d'estudiants amb atenció personalitzada del professor.
 - Avaluació (grup gran / grup mitjà / grup petit / individual): conjunt de proves utilitzades en l'avaluació del progrés de l'aprenentatge de l'estudiant.
 - Altres (grup gran / grup mitjà): visites programades, projeccions, sortides de camp, etc.
- Activitats de treball no presencial o autònom (en les quals no és present el professor):
 - Estudi i treball en grup: preparació de seminaris, lectures, recerques, treballs i memòries, obtenció i anàlisi de dades, etc., per exposar o lliurar.
 - Estudi i treball autònom individual: les mateixes activitats que figuren en l'apartat anterior, però fetes de forma individual. S'hi inclouen, a més a més, l'estudi personal, la preparació d'exàmens, el treball en biblioteques, les lectures complementàries, la resolució de problemes i exercicis, etc.

7.1. Estratègies generals metodològiques

Exposicions teòriques a classe, complementades amb exercicis pràctics; alguns presencials i en grup com cineforums o debats i d'altres individuals, de reflexió i anàlisi com ara comentari personal sobre temes d'interès, recerca d'exemples concrets on aplicar la teoria, dibuixos i creacions... etc

7.2 Organització i tipus d'activitats d'aprenentatge

Activitats de treball presencial			45 hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Classes teòriques	Grup gran	S'exposarà el contingut teòric de l'assignatura a través de sessions presencials, també poden incloure el visionat de pel·lícules i documentals.	24 hores
Classes pràctiques	Grup gran	Estudi de casos pràctics particulars, exposició de treballs i debats	14 hores
Classes pràctiques	Individual	Prova objectiva d'avaluació, escrita, en dues parts.	3 hores
Avaluació	Individual	Prova objectiva d'avaluació, escrita, en dues parts.	4 hores
Activitats de treball no presencial			55 hores
Modalitat	Tipus d'agrupament	Descripció de la finalitat i metodologia emprada	
Estudi i treball autònom individual:	Individual	Visionat de pel·lícules i documentals.	5 hores
Resolució de pràctiques en grup avaluatives	Individual	Exercicis breus	25 hores
Estudi i treball autònom individual:	Individual	Lectures i estudi	25 hores

7.3 Instal·lacions del centre i material

Aules amb connexió a internet i projector.

7.4 Activitats interdisciplinàries

No es preveuen pel curs 2017-2018

7.5 Activitats complementàries

Visites guiades a exposicions i fires, subjectes a la programació cultural de Mallorca.

8. Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Dins cada curs (any/semestre) es diferencien tres períodes d'avaluació:

- El període d'avaluació contínua, que es du a terme durant el període lectiu de cada curs (any/semestre), i que ha de suposar, al menys, el 50 % de la qualificació final.
- El període d'avaluació complementària i final, que es du a terme a la finalització de cada curs (any/semestre) i en el qual es poden programar tant les recuperacions de les activitats d'avaluació contínua no superades o no realitzades com els exàmens o proves de l'avaluació final.
- El període d'avaluació extraordinària, que es du a terme a la finalització de cada curs (any/semestre) i en el qual es fa la recuperació de l'avaluació final i, si escau, també es pot programar la recuperació de les activitats d'avaluació contínua.

8.1. Criteris d'avaluació generals del departament (si és el cas)

No hi ha criteris generals del departament.

8.2. Criteris d'avaluació

- CA01 Assisteix regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades
- CA02 Participa regularment a les activitats lectives, tutories, seminaris, i a la resta de les activitats programades
- CA03 Participa a l'aula de manera discursiva i argumenta el propi punt de vista raonadament
- CA04 Demostra interès per la matèria

- CA05 Coneix, assimila i comprèn els conceptes fonamentals de l'assignatura
- CA06 Demostra i aplica correctament els conceptes fonamentals de l'assignatura en les activitats programades
- CA07 Coneix i utilitza correctament la terminologia específica de l'assignatura
- CA08 Coneix i utilitza correctament els materials, les eines, les tecnologia i les tècniques específiques de l'assignatura
- CA09 Demostra capacitat de síntesi, actitud crítica i raonament argumentat en les activitats programades
- CA10 Planifica correctament el temps i les activitats programades
- CA11 Treballa amb pulcritud, ordre i neteja
- CA12 Demostra capacitat per expressar conceptes o reflexions, amb un fil conductor bàsic i ordenat
- CA13 Segueix la metodologia de treball proposada, les normes de presentació i els terminis d'entrega establerts
- CA14 Presenta correctament les activitats programades
- CA15 Resol correctament les activitats programades
- CA16 Demostra sensibilitat artística, imaginació creativa, creativitat, innovació i originalitat en les activitats programades.
- CA17 Desenvolupa un estil propi en les activitats programades.

S'hauran de lliurar tots els exercicis per a poder ser avaluats.

Per a que faci mitjana, la puntuació ha de ser al menys de 4.

8.3. Procediments i tècniques d'avaluació i criteris de qualificació o ponderació

Dos itineraris, un per l'alumnat que assisteix amb aprofitament i un altre per l'alumnat que no assisteix:

Procediments i tècniques d'avaluació	Tipus (*)	Criteris d'avaluació	Criteris de qualificació o ponderació	
			Itinerari A	Itinerari B
Tècniques d'observació (registres, llistes de control, etc.)	NR	CA1, CA2, CA4	5%	---
Proves orals en grup (debats d'aula)	NR	CA3, CA5, CA6, CA7, CA9, CA12	5%	---
Proves de resposta de desenvolupament (exercicis de classe)	R	CA6, CA7, CA9, CA10, CA11, CA12, CA13, CA14	30%	30%
Proves orals individuals	R	CA6, CA7, CA9, CA10, CA11, CA12, CA13	10%	---
Proves de resposta breu (exàmens)	R	CA6, CA7, CA9, CA10, CA11, CA12	50%	70%
Total			100 %	100 %

*Aquest camp s'utilitza per especificar el tipus o caràcter de l'activitat d'avaluació: NR (no recuperable) o R (recuperable).

9. Recursos, bibliografia i documentació complementària

9.1. Bibliografia bàsica:

Unitat didàctica 1. Conceptes de disseny. Definicions i descripcions.
Campí i Valls, Isabel, Què és el disseny?. Editorial Grup 62. Barcelona. 2012.

Unitat didàctica 2. Semiologia
Quarante, Danielle. Diseño industrial 1 y 2. Ed. CEAC. Barcelona. 1992.

Unitat didàctica 3. El disseny emocional
Norman, Donald A. El diseño emocional. Porqué nos gustan o no los objetos cotidianos. Ed. Paidós Ibérica. Barcelona. 2005.

Unitat didàctica 4. Conceptes d'estètica.
De Botton, Alain. La arquitectura de la felicidad. Ed Lumen-Ensayo. Buenos Aires. 2008.

Unitat didàctica 6. Categories i funcions dels productes.
Löbach, Bernd. Diseño Industrial. Ed. Gustavo Gili. Barcelona. 1981.

Unitat didàctica 7. Introducció a l'antropologia.
Harris, Marvin. Antropología Cultural. Ed. Alianza Editorial. Madrid. 2004.

Unitat didàctica 9. Introducció a la sociologia.
Maslow, Abraham. Motivación y personalidad. Ed. Díaz de Santos. Madrid. 1991.

Veblen, Thorstein. Teoría de la clase ociosa. Ed. Alianza Editorial. Madrid. 2008.

9.2. Bibliografia complementària:

Unitat didàctica 2. Semiologia

Barthes, Roland. El sistema de la moda y otros escritos. Ed. Paidós. Barcelona. 2003.

Baudrillard, Jean. El sistema de los objetos. Ed. Siglo XXI. México. 1969.

Unitat didàctica 3. El disseny emocional

Norman, Donald A. La psicología de los objetos cotidianos. Editorial NEREA, S.A. San Sebastián. 1990.

Unitat didàctica 5. Percepció.

William Lidwell ; Kritina Holden ; Jill Butler. Principios Universales de Diseño. Ed. Blume. Barcelona. 2005.

Unitat didàctica 10. Identitat corporativa i branding.

Weinschenk, Susan M. Diseño Inteligente. 100 cosas sobre la gente que cada diseñador necesita saber. Ed. Anaya. Salamanca. 2011.

Unitat didàctica 11. Obsolescència planificada

Heskett, John. El diseño en la vida cotidiana. Ed. GG Diseño. Barcelona. 2005.

Burdek, Bernard. Diseño. Historia, teoría y práctica del diseño industrial. Barcelona. Ed. GG. SA. Barcelona. 1994.

Unitat didàctica 12. Tendències.

Maeda, J. Las leyes de la simplicidad. Diseño, tecnología, negocios, vida. Ed. Gedisa. Barcelona. 2008.

9.3. Altres recursos:

Documental Objectified. Gary Hustwit. (2009) Regne Unit.

Xerrada TED de Donald Norman sobre els tres tipus de Disseny emocional:

https://www.ted.com/talks/don_norman_on_design_and_emotion?language=es

Xerrada TED d'Olafur Eliasson: playing with space and light.

https://www.ted.com/talks/olafur_eliasson_playing_with_space_and_light#t-554709

Pel·lícula Baraka. Dir. Ron Fricke. Magidson Films. 1992

Documental “Función y forma. Diseño en España. Medio siglo contigo”. (2016) Pilar Mellado. <http://www.rtve.es/alicarta/videos/el-documental/documental-funcion-forma-diseno-espana-medio-siglo-contigo/3797778/>

Documental “Comprar, tirar, comprar” (2010) de Cosima Dannoritzer.

Vídeo “Productes sense obsolescència planificada” del programa Generació Digital número 166 de C33.

<http://www.ccma.cat/tv3/alicarta/generacio-digital/productes-sense-obsolencia-programada/video/5582932/>

Documental “Influencers”, de Paul Rojanathara i Davis Johnson. <https://vimeo.com/24196514>